

Nr 217.

*Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående tilläggs-
pension åt läraren vid musikkonservatorium A. Andersen;
gifven Stockholms slott den 21 april 1911.*

Under återropande af närlagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva

att utöfver de pensioner, som enligt lagen angående civila tjänstnehafvares rätt till pension må tillkomma läraren i violoncellspelning och i kontrabassspelning vid musikkonservatorium Anton Andersen, denne må från och med månaden näst efter den, under hvilken han upphört med sin lärarverksamhet vid musikkonservatorium, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära tilläggs pension till belopp, som erfordras för att summan af pensionerna må uppgå till 2,280 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas Riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min Allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

P. E. Lindström.

Utdrag af protokollet öfver ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 21 april 1911.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
 Statsråden: PETERSSON,
 HEDERSTIERNA,
 SWARTZ,
 grefve HAMILTON,
 MALM,
 LINDSTRÖM,
 NYLANDER,
 VON SYDOW,
 VON KRUSENSTIERNA.

Ang. tilläggs-
 pension åt
 läraren vid
 musikkon-
 servatorium
 A. Andersen.

Departementschefen, statsrådet Lindström anförde följande:

Uti underdånig skrifvelse den 30 mars 1911 har musikaliska akademien gjort framställning om beredande af tilläggs-pension åt läraren vid musikkonservatorium Anton Andersen och i sådant afseende anført följande.

I sammanhang med framställning om löneförbättring åt akademiens ämbetsmän och lärarna vid musikkonservatorium hade akademien i underdånig skrifvelse den 13 september 1906 hemställt, bland annat, beträffande ordinarie lärarbefattningen i violoncell- och kontrabasspelning, att, när innehafvaren af densamma, f. d. kammarmusikus Anton Andersen — med hvars befattning var förenad en undervisningsskyldighet af tolf timmar i veckan — komme att afgå från tjänsten, denna skulle delas i två ordinarie lärarbefattningar, den ena för en lärare i violoncellspelning med skyldig-

het att undervisa åtta timmar i veckan och den andra för en lärare i kontrabassspelning med skyldighet att undervisa fyra timmar i veckan, samt att aflöningsförmånerna borde för båda tjänsterna utgå med sammanlagdt enahanda belopp, som af akademien i förut ingifven underdånig skrifvelse föreslagits för den odelade platsen.

Omförmälda underdåniga skrifvelse af den 13 september 1906, som endast i ett par mindre frågor gifvit anledning till framställningar till Riksdagen, hade i nu angifna hänseende icke föranledt någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Akademien hade därefter den 30 maj 1907 afgifvit nytt underdånigt förslag till lönerreglering för akademiens befattningshafvare, därvid akademien, under åberopande af sin i skrifvelsen den 13 september 1906 gjorda framställning, i förslaget upptagit ifrågavarande båda lärarbefattningar såsom två särskilda tjänster med tillsammans lika stora löneförmåner, som enligt de i förslaget tillämpade grunder bort utgå för den odelade platsen.

Någon särskild bestämmelse med hänsyn till nuvarande läraren Andersen hade icke erforderats i detta förslag, då nämligen en förutsättning för detsamma varit att, om en person förenade två lärarbefattningar, han skulle äga att uppbära de för båda befattningarna i staten angifna löneförmåner oakkortade.

Förslaget till aflöningsstat hade, såvidt angick lärarna, i hufvudsak lagts till grund för den proposition i ämnet, som af Kungl. Maj:t framlades för 1908 års Riksdag. I propositionen hade för omförmälda två tjänster upptagits, förutom tjänstgöringspenningar, följande löneförmåner, nämligen för läraren i violoncellspelning lön 920 kronor jämte tre åldersstillägg, hvar och ett å 200 kronor, samt för läraren i kontrabassspelning, förutom tjänstgöringspenningar, lön 460 kronor jämte tre ålderstillägg, hvar och ett å 100 kronor. I samma proposition hade emellertid intagits en bestämmelse af innehåll, att rätt till ålderstillägg icke skulle tillkomma den, som uppbar mer än en aflöning på akademiens stat. Härigenom hade den af Andersen innehafda befattningen, för hvilken vid sådant förhållande en öfvergångsbestämmelse varit af nöden, icke blifvit vederbörligen tillgodosedd, enär han, som då redan innehaft befattningen i 32 år, skulle, därest densamma icke delats, genom intjänade ålderstillägg varit berättigad till en vida högre aflöning än den, som för de två genom delning uppkomna befattningarna nu tillkom honom. I följd däraf hade Andersen ej ansett sig böra ingå på den af Riksdagen godkända samt af Kungl. Maj:t genom nådigt beslut den 13 juni 1908 fastställda nya lönestaten.

Sedan den nya lönestaten blifvit vid 1909 års Riksdag, med anledning af Kungl. Maj:ts framställning, uti berörda hänseende så till vida

ändrad, att den, som innehade mer än en befattning på akademiens stat, ägde åtnjuta ålderstillägg å en af dessa befattningar, samt 1910 års Riksdag i anledning af enskild motion förklarar Andersen berättigad att från och med år 1910 uppbära de löneförmåner å 1908 års stat för akademien, som Andersen skulle hafva erhållit, därest han inom föreskrifven tid förklarar sig villig ingå på nämnda stat, med skyldighet för Andersen att underkasta sig de vid samma stat fogade aflöningsvillkor och bestämmelser, hade Kungl. Maj:t, efter det Andersen förklarar sig villig ingå på dessa villkor, enligt nådigt beslut den 18 juni 1910 funnit godt meddela föreskrift i enlighet med hvad 1910 års Riksdag sålunda beslutit.

Emellertid hade detta oaktadt pensionsförhållandena för Andersen blifvit väsentligen sämre, än om platsen varit odelad, då nämligen lönen jämte tre intjänade ålderstillägg för en odelad befattning i violoncell- och kontrabasspelning enligt de i aflöningsstaten tillämpade grunder utgjort sammanlagdt 2,280 kronor, till hvilket belopp i sådant fall hans pension skulle hafva uppgått, under det att, enligt nu gällande stat och pensionslag, pension skulle till honom utgå med allenast lönen å violoncellspelningsbefattningen eller 920 kronor jämte de tre ålderstilläggen därå, hvar och ett å 200 kronor, ökad med en tredjedel af lönen å kontrabasspelningsbefattningen eller 153 kronor 33 öre, eller sålunda tillhopa 1,673 kronor 33 öre.

Andersen hade den 10 oktober 1910 uppnått den stadgade pensionsåldern, 65 år; och enligt akademiens beslut den 29 september 1910 hade honom medgifvits anstånd med afsked från sina lärarbefattningar till den 1 juni 1911.

Den förlust, han intill sistnämnda dag i afseende å sina aflöningsförhållanden komme att lida, dels därigenom att han under år 1909 uppburit aflöning enligt den äldre staten och dels därigenom att han under den följande tiden icke kunnat erhålla ålderstillägg å lärarbefattningen i kontrabasspelning, uppginge till ett ganska afsevärdt belopp.

Då billigheten syntes fordra, att pensionsförhållandena för Andersen ordnades så, att han ej blefve satt i sämre ställning än öfriga lärare vid musikkonservatorium, och då härtill komme att Andersen, på sätt nyss vore nämndt, i allt fall redan vid aflöningsförhållandenas ordnande åsamkats en ej obetydlig förlust till följd därå, att aflöningen beräknats för två särskilda befattningar och ej för en odelad, hemställde akademien i underdånighet, att Kungl. Maj:t ville till 1911 års Riksdag göra framställning därom, att Andersen måtte, oberoende af hithörande föreskrifter i gällande stat för akademien, berättigas att från och med månaden näst efter den, i hvilken afsked blefve honom beviljad, under sin

återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta årlig pension till samma belopp, som skulle tillfallit honom, därest befattningen varit odelad, eller 2,280 kronor.

I infordradt underdånigt utlåtande den 5 april 1911 har statskontoret till en början erinrat, att vid 1911 års Riksdag väckts motioner dels om förbättrade lönevillkor m. m. för Andersen, i syfte, bland annat, att Andersen skulle, utan hinder däraf att innehafvaren af två befattningar vid musikaliska akademien enligt gällande stat finge tillgodonjuta ålderstillägg endast vid den ena befattningen, få uppbära sådant tillägg till lönen ej blott vid lärarbefattningen i violoncellspelning utan äfven vid befattningen såsom lärare i kontrabassspelning och sålunda i aflöningshänseende behandlas såsom innehade han fortfarande liksom enligt den äldre staten en odelad befattning i berörda två ämnen med aflöning enligt den nya staten å tillhoppa 3,000 kronor, dels ock — därest nyssnämnda förslag icke vunne Riksdagens bifall — om beviljande åt Andersen af en tilläggspension till sådant belopp, att pensionen i dess helhet komme att utgå i öfverensstämmelse med en årslön af 3,000 kronor. Den förra af dessa motioner hade emellertid icke vunnit Riksdagens bifall; och den senare vore ännu beroende på vederbörande utskotts utlåtande och Riksdagens beslut.

I sak syntes det i sistnämnda motion innefattade förslag sammanfalla med musikaliska akademiens förevarande framställning, som åsyftade beordrande åt Andersen af en pension å 2,280 kronor.

Gällande stat för akademien upptog nämligen för Andersens lärarbefattning i violoncellspelning lön 920 kronor, tjänstgöringspenningar 480 kronor och tre ålderstillägg till lönen, hvartera å 200 kronor, samt för hans lärarbefattning i kontrabassspelning lön 460 kronor, tjänstgöringspenningar 240 kronor och tre ålderstillägg, hvar och ett å 100 kronor, eller inberäknadt samtliga ålderstilläggen en aflöning å tillhoppa 3,000 kronor, däraf 2,280 kronor lön. Då emellertid Andersen vore berättigad till ålderstillägg endast vid den ena tjänsten, kunde hans lön uppgå vid den förra tjänsten till högst 1,520 kronor och vid den senare till 460 kronor.

I fråga om de pensioner, som borde tillkomma Andersen såsom innehafvare af omförmälda två tjänster, skulle stadgandena i 16 § af lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehafvares rätt till pension, sådana dessa stadganden lyda enligt nådiga kungörelsen den 17 juni 1908, lända till efterrättelse. Med tillämpning af mom. 2 i nämnda § och under förutsättning, att Andersen ej mindre uppfyllt villkoren för hel pension, därom den remitterade handlingen icke lämnade upplysning, än äfven funnes berättigad till det tredje ålderstillägget till lönen vid lärarbefattningen

i violoncellspelning, hvarom nådigt beslut, såvidt statskontoret hade sig bekant, ännu icke föreläge, skulle sammanlagda beloppet af de båda pensionerna för Andersen utgöra det i akademiens förevarande underdåniga skrifvelse angifna beloppet ($920 + 600 + [\frac{1}{3} \text{ af } 460 =]$ 153: 33), afrundadt till 1,680 kronor. Enligt mom. 4 af samma § skulle emellertid afdrag å pensionsbeloppet äga rum endast i den mån, som erfordrades för att de båda pensionerna tillsammans icke öfverstege 3,000 kronor. På grund häraf och under ofvan angifna förutsättningar syntes Andersen blifva berättigad att efter afgang från tjänsterna komma i åtnjutande af pensioner till sammanlagdt belopp af 1,980 kronor ($920 + 600 + 460$).

Att medverka till att pensionsbelopp höjdes utöfver hvad pensionslagens bestämmelser medgäfv, därtill vore statskontoret i vanliga fall icke benäget, men då af föreliggande framställning äfvensom af hvad rörande Andersen förekommit vid sistförflutna och nu pågående Riksmöten framginge, att i den nya staten för musikaliska akademien en öfvergångsbestämmelse i fråga om Andersen varit af behovet påkallad, och att Andersen i saknad af en sådan bestämmelse kommit i en synnerligen ogynnsam belägenhet i aflönings- och därigenom äfven i pensionshänseende i jämförelse med öfriga lärare vid musikkonservatorium, samt beredande af förhöjd pension åt Andersen till sådant belopp, som enligt gällande beräkningsgrunder skulle hafva tillkommit honom, om han fortfarande innehafvt en odelad lärarbefattning i violoncell- och kontrabassspelning, icke syntes kunna såsom precedensfall medföra betänkliga följder, ansåge sig statskontoret icke böra afstyrka, att åtgärd vidtoges till beredande åt Andersen af pension till det af musikaliska akademien i dess förevarande underdåniga skrifvelse angifna belopp.

Departement-
schefen.

På grund af hvad i ärendet förekommit anser jag billigheten fordra, att Andersen vid afsked från lärarbefattningarna i violoncell- och kontrabassspelning tillerkännes pension till samma belopp, som skulle hafva tillfallit honom, därest den af honom förut innehafda lärarbefattningen i båda dessa ämnen fortfarande varit odelad. Då i enlighet med de vid löneregleringen vid musikaliska akademien tillämpade grunder aflöningen vid en lärarbefattning i nämnda ämnen med skyldighet att meddela undervisning tolf timmar i veckan skulle hafva utgjort med inberäkande af tre ålders-tillägg 3,000 kronor, däraf 2,280 kronor lön, skulle den med samma befattning förenade pensionen hafva uppgått till sistnämnda belopp. Enligt hvad jag inhämtat, är Andersen född den 10 oktober 1845 och innehar mer än 25 tjänstår, hvadan han torde vara berättigad att vid afskedstagandet komma i åtnjutande af hel pension. Såsom statskontoret

erinrat, har Andersen icke förklarats berättigad att åtnjuta tredje ålders-tillägget å lönen vid lärarbefattningen i violoncellspelning. Någon fram-ställning i sådant syfte har nämligen ännu icke blifvit gjord, men lärar, enligt hvad jag inhämtat, med det snaraste vara att införfänta. Då emellertid Andersen, hvilken den 31 augusti 1876 af musikaliska akade-mien förordnats till ordinarie lärare i violoncell- och kontrabassspelning vid musikkonservatorium, genom nådigt beslut den 11 mars 1887 tillerkänts ett andra ålderstillägg å sin lön från och med samma års början, samt han, enligt hvad jag inhämtat, sedan dess med endast en kort tids afbrott och med godt vitsord bestridt sin tjänst, torde något hinder icke förefinnas att på därom af akademien gjord framställning förklara honom berättigad till oförmälda tredje ålderstillägg å lönen.

Under åberopande af hvad sålunda anförts får jag i underdånighet hemställa, det Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva

att utöfver de pensioner, som enligt lagen angående civila tjänstinne-hafvares rätt till pension må tillkomma läraren i violoncellspelning och i kontrabassspelning vid musikkonservatorium Anton Andersen, denne må från och med månaden näst efter den, under hvilken han upphört med sin lärarverksamhet vid musikkonservatorium, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära tilläggspension till belopp, som erfor-dras för att summan af pensionerna må uppgå till 2,280 kronor.

Hvad departementschefen sålunda hemställt behagade
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, på till-styrkan af statsrådets öfriga ledamöter, i nåder bifalla;
och skulle proposition till Riksdagen aflåtas af den ly-delse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Hemming Gadd.